

**РОЂЕНИ
ОСМОГ ДАНА**

ЕДУКАТИВНИ ПРИРУЧНИК ЗА
РОДИТЕЉЕ

2016.

РОЂЕНИ ОСМОГ ДАНА

ЕДУКАТИВНИ ПРИРУЧНИК ЗА
РОДИТЕЉЕ

2016.

ПРЕДГОВОР

Удружење за помоћ особама са Л Даун синдромом “8-ми дан” основано је 12.маја 2014. као хуманитарно, непрофитабилно удружење. Чланови су особе, деца, наши најмилији а оснивачи ми, родитељи, старатељи, хранитељ. Као и свака организација, регистровани смо у АПР-у, имамо свој статут, органе унутар удружења. Споља гледано фирма смо, као и свака друга али не, ми смо једна велика породица која је решила да свој нашој деци олакша живот, да их кроз укључивање у нормалне токове и поносно показивање у јавности, осамосталимо, ојачамо, да их приближимо онима којима је различитост чудна. Да покажемо да ми различитост не признајемо, да бити различит није срамота.

Статутом смо предвидели циљеве рада Удружења а срцима смо пожелели да се нашој деци нико не наруга, да нашој деци нико не науди, да њихову дечију доброту нико не злоупотреби ! Циљеви се сами постављају нама а овим пројектом добили смо задатак, да људима који су у истој или сличној ситуацији као ми, без обзира да ли њихови драги имају Даун синдром или било који други вид ометености у развоју, поручимо, да је људски да се човек подигне и ухвати се у коштац са сваким изазовом. Желимо да охрабримо оне који се до сада нису прикључили раду нашег или било ког другог удружења, да је тимски лакше сагледати и решити проблем. Будите активни јер дружења су лепа а подршка неопходна и драгоценна. Као једна велика породица, осим љубави и јединстава има и сукоба мишљења, неслагања. Постоје и они који себе не налазе у праћењу циљева удружења, не могу пратити темпо који смо сами себи задали јер функционисање овакве организације тражи много залагања и несребичног давања. Једина корист којој се надамо, је, да за нашу децу

обезбедимо кутак под сунцем, где ће се осећати сигурно и вољено, без дискриминације, као активни чланови друштва, у границама сопствених могућности.

Пут који смо изабрали је трновит, потребно га је раскчити, због оних које волимо јер они су нама све.... Моја срећа...моја несрећа...која је од вас две је бар минут старија....?

Наше Удружење има плодну сарадњу са свим Удружењима хуманитарног карактера на Браничевском Округу и овим путем им се захваљујемо на разумевању и поверењу које су нам указали на почетку нашег рада.

Посебну захвалност дугујемо нашој драгој Цици-дефектологу развојног саветовалишта, која нам је дала ветар у леђа да се удружимо у корист наше деце и будемо оно што јесмо “ОСМИ ДАН”.

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

Даун синдром је један од најчешћих хромозомских поремећаја у човека. Постоји распрострањен назив у народу за ово стање као МОНГОЛОИЗАМ. Даун синдром се може јавити у свакој породици, раси или социјалној групацији. Раније су се рађања деце са Даун синдромом доводила у директну везу са годинама мајке (свака трудница старија од 35 год. има већу вероватноћу да ће родити дете са Даун синдромом). Данас је и то под знаком питања, што ћете видети кроз наш приручник, колико млађих мама од 30 година има дете са Даун синдромом. Покујшаји да се одговори на бројна питања, као што су узроци, ризици, могућности превенције, још увек су без успеха. Неопходно је знати да никакав стресни догађај током трудноће није могао проузроковати појаву Даун синдрома. На самом почетку трудноће, још из непознатих разлога, у развоју јајне ћелије код жена или сперматозоида код мушкараца, или након њиховог спајања, долази до грешке која мења правилан број хромозома. Дете са Даун синдромом има један додатни хромозом у свакој ћелији свог тела и управо тај хромозом у вишку, ремети генетску равнотежу и доводи до карактеристичних промена у физичкој и менталној сфери развоја детета. Даун синдром је познат као тризомија 21, тако да особа уместо две, има три копије 21. хромозома.

Иако је изглед особа са овим стањем био донекле познат и раније, први јасан опис синдрома дао је Енглески лекар Јохн Лангодон Даун 1866. описујући сопствено дете. По њему синдром и носи назив, а до дана данашњег не престаје интересовање научника различитих професија (медицине, генетике, психологије, педагогије)за ову област.

Готово да нема родитеља који се одмах не нађе пред питањем: Какво ће моје дете бити кад порасте? Да ли ће имати озбиљних здравствених проблема? Које су његове крајне могућности на менталном плану? Како ће комуницирати са својом средином? На ова питања ни један стручњак Вам не може дати прецизан и потпун одговор. Развој људског бића вишеструко је условљен великим бројем фактора. Због тога ћемо навести само оно што је карактеристично за децу рођену са Даун синдромом. Важно је знати да су се готово све физичке промене десиле пре рођења, у раном развоју ткива и органа. Због сличности у физичком изгледу, ова деца су препознатљива након самог рођења: Округла, мала ГЛАВА, са заравњеним, задњим делом, мали НОС, са ниско постављеним кореном, КОСА мека, танка, права, ОЧИ косо постављене са малим наборима у угловима и уочљивим подочњацима. УСТА мала најчешће полуотворена са повећаним језиком који је често избачен. ВРАТ кратак и широк, РУКЕ И НОГЕ кратке а раст низак. МИШИЋНИ ТОНУС знатно снижен, што доводи до млитавости и растегљивости зглобних лигамената. Око 40% деце се рађа са срчаном маном што се данашњом хирушком корекцијом, у првим месецима живота, смртност своди на минимум у прве три године живота. Респираторне инфекције, честе прехладе, проблеми са видом и слухом, изостајање зуба, немогућност жвакање хране, пормећај рада штитне жлезде, леукемија, Алцхајмерова болест, само су у низу компликација особа са Даун синдромом.

Развој менталних способности знатно је успорен, што је у складу са спорим развојем мозга. Ограничени потенцијали су највише уочљиви у сфери стицања знања и вештина из више разлога: МОТИВАЦИЈА је слаба. КООРДИНАЦИЈА ПОКРЕТА, око-глава-рука знатно је успорена и отежана. УОПШТАВАЊЕ наученог и ПРЕНОШЕЊЕ нове ситуације је оскудно. Каже се да дете са Даун синдромом мисли у бојама, облицима и сликама, односно његово мишљење дуго остаје КОНКРЕТНО-ОПАЖАЈНО и само уз помоћ може попримити сложеније облике мишљења. Научено се ЛАКО ЗАБОРАВЉА. Способност ГОВОРА и РАЗУМЕВАЊА изразито касни три-четири године, углавном говоре мимиком уз ретке и кратке речи.

Важно је знати да социјални развој деце са Даун синдромом иде две-три године испред менталног развоја. Оне су веселе особе, пријатељски расположене, друштвене и активне. Можда тримије трче и спорије мисле али зато је њихов загрљај искренији и топлији од других.. Неоптерећени бригом одрастања, они уживају у широком породичном окружењу нарочито у игри са децом. Воле да ИМИТИРАЈУ мимику, гест и једноставне активности. Закључак многих истраживања потврдио је да РАНА ЦИЉАНА ИНТЕРВЕНЦИЈА, даје позитивне резултата у свим сферама функционисања и понашања.

Овим приручником желимо да Вам пружимо могућност да упознате сличност и различитост деце рођене са тризомијом 21. Намењен је родитељима, старатељима, члановима породице али и здравственим радницима, васпитачима, учитељима, сарадницима-свима који желе да боље упознају особе са Даун синдромом. Прочитајте исповест њихових родитеља, срећу и несрећу, радост и тугу, упознајте њихов живот.

“...У почетку није било ничега, све што си могао чути је музика...

Бог је првог дана направио сунце... оно боде очи.

Другог дана, направио је воду...мокра је, кваси ти ноге ако је газиш

Онда је направио ветар...он голица

Четвртог дана, направио је траву...кад је сечеш она плаче, мораш да је тешиш, лепо причаш са њом. Ако додирнеш дрво.... постајеш дрво. Ту су и краве, када дишу, излази топло...

Онда је дошло небо...и авиони, ако их не узмеш,можеш да их гледаш како пролазе.

Шестог дана, направио је људе, муршкарце, жене и децу.

Више волим жене и децу јер не боцкају када их љубиш.

Седмог дана, да се опусти, направио је облаке. Ако јако погледаш, можеш да видиш сваку причу у њима.

Онда се запитао, да ли нешто недостаје ?

Осмог дана је направио мене... и ОН је видео да је то добро.”

Колико пута сам се питала зашто је Бог изабрао баш мене да ми у животу да “ОСМИ ДАН ” и то баш онај у коме ће се родити моје чедо, мој осми дан. Колико сам непроспаваних ноћи мислила зашто је живот мени подарио овај изазов? Да покажем колико сам слаба? Да покажем колико сам јака? Не, он ме је изазвао да се борим, да мој осми дан не буде моја и туђа туга, него да моје, твоје, наша деца рођена у жељи да свет буде савршен, уз нашу снагу украсе тај исти свет, да га обасјају својим осмехом и умилоствиве својом љубављу.

После 11 суморних година исчекивања да ме Бог обдари материнством, сазнам да носим тројке. Сузе, смех и неизмерна радост су преплавили супруга и мене па нисмо ни помислили да нешто може поћи по злу. Прва се огласила беба десно, силовитим ударцима, као да је још тада најавила снагу којом ће се борити за своје рођење и свој живот. Уљуљкана у своје благословено стање сазнајем, да једна беба и то она беба која ми је прва назвала добар дан, има Даун синдром. Знам добро шта је то али и знам, да ће се та беба родити и да ће својим рођењем помоћи брату и сестри да живе. “ Нека се зове Вук”, рече моја сестра, да га име штити, својим значењем и снагом и то име међу њима направи нераскидиву емотивну везу.

Ниједног момента нисмо помислили да је мање вредан, нама је драгоцен јер је наш, сестри и брату је непроценљив јер је њихов трећи мускетар. Са радошћу дочекамо њихове поздраве-” Сви за једног, један за све”!

И поведе се коло мама, чија срца куцају срцима њихове деце и створи се још један ОСМИ ДАН...

То смо ми, букет дивне, веселе деце и храбрих родитеља. И моја туга постаде моја срећа и моја суза постаде моја енергија и мој бол постаде моја снага !

Једна мама

Вук Гајић (2008), дечак који долази у развојно саветовалиште од најранијег периода, готово док је још био бебе. На редовне третмане је долазио код дефектолога-соматопеда, психоог и логопеда. Значај ране стимулације се управо огледа у случају овог дечака који се бори са тешкоћама које даун синдром носи и постепено их преовладава. Разумевање говора околине је очувано. Вук извршава једносложне и вишесложне налоге Продукција говора се касније развија. Ураном узрасту, реченица је представљена продукцијом неколикослогова. Као допуну у комуникацији вешто користи гест, помоћу кога изражава своје потребе. Дуготрајним, инезивним радом, Вук почиње да продукује већи број речи, повезује речи, формирајући краћу реченицу. Сада је ђак првог разреда основне школе. Успешно је савладао писање штампаних слова, речи и реченице преписује и пише по диктату (слово по слово). Вук је једно од троје рођене деце из исте трудноће. Значај ране стимулације се огледа и у њиховом присуству и њиховом деловању на његов развој. Вук је са братом и сестром од најранијег периода усвајао вештине, играо се са њима и пратио их у свему. Родитељи сарађују са стручним тимом развојног саветовалишта. Обучени су за рад са дететом код куће, што је такође веома важно за напредак детета.

Милица Николић,
логопед развојног саветовалишта
Дома здравља Пожаревац

ВУК ГАЈИЋ, дечак из вишеструке трудноће, рођен је у 32 недељи у асфиксији са Dawn синдромом. Остали сиблинзи немају хромозомске аберације. Од трећег месеца живота Вук је укључен у третман код физијатра а нешто касније долази у Развојно саветовалиште Дома Здравља Пожаревац јер су препознали потрбу и важност стимулације раног развоја, посебно код детета “под ризиком”.

Због примарне дијагнозе и упућености породице, дечак је имао интезиван дефектолошко-логопедски третман уз праћење и саветодавни третман родитеља од стране психолог.

У свим сверама развоја Вук је брзо напредовао а заостајање у вербалним функцијама научио је да компензује гестовним говором и имитативним понашањем.

Својим шармом освојио је срца свих запослених у тиму а наше просторије доживљавао је као другу кућу. Веома се уклапа у друштво вршњака и на адекватан начин се ангажује у социјалним активностима. Похађа први разред по индивидуалном програму. Стимулација говора још увек траје уз праћење психолога.

Вук је прави пример детета где је напредак у развоју видљив захваљујући интезивном раду стручног тима али првенствено због односа родитеља према детету, препознавања његових потреба, правилним информисањем о важности раног развоја и схватањем да свако дете, поред биолошких слабости има и своје снаге које треба форсирати да би развој напредовао.

Спец.мед.психолог
Весна Гардашевић

Ја сам Јасмина. Ја сам учитељица. Зову ме Јаца. Моја професија је тешка али је и најлепша. Ја никада нисам имала бисер. Никада га нисам држала у својим рукама. Обзиром да се тешко долази до њега, нисам никада ни пуно размишљала. Прошле године сам га добила. Стигао ми је као сам поклон. Била сам збуњена...уплашена... Бисер треба чувати, треба га пазити... треба ми материјала, да направим огрлицу... како ћу? Немам материјал... Не знам...

Мој бисер се зове Вуле! Мене мој бисре зове Мина... постао ми је кум. Толико је био лаган и леп да је свака моја зебња и страх сада већ далека прошлост... Али вратићу се на почетак...

Закорачио је у моју учионицу са својим братом и сестром. Раширио је своје мале ручице и примио ме у свој топли загрљај... није био збуњен за разлику од мене. За двадесет годин рада нисам доживела овакво познанство... чека ме велико искушење... Кажу да сваки почетак није лак, слажем се! Али мени овај почетак није био тежак и поред неискуства које сам тада носила када су у питању деца ометена у развоју. Захваљујући несебичној сарадњи са Вуковим родитељима, захваљујући великој помоћи колегинице Наташе Николић Гајић, координатора Тима за инклузивно образовање у мојој школи и председнице Савеза учитеља Републике Србије, све препреке сам премостила без икаквих проблема!

Вук је мило, дивно дете, пуно љубави и топлине за читав свет... он свакога воли и њега сви воле... Вука познаје читава школа, од ђака до учитеља, наставника, помоћног особља. Сви долазе да га виде и макар једном поздраве у току дана. Вука обожавају родитељи осталих ђака. Ученици се утрукују ко ће му помоћи, ко ће га припазити иако је он једно веома самостално дете, које све своје потребе обавља искључиво сам. Вук трчи, пада, диже се, не стаје. Вук пева, игра, скаче, рецитије, учествује свуда и где год треба, добровољно. Са Вуком је задовољство радити. Најсрећнији је када му се пружи могућност да мени помаже. Воли да црта своју мама, своју дивну породицу, татку Менку, своју Мину, воли да пише да рачуна...

Ја сам поносна учитељица. Вук је бисер нашег одељења. Уз велику помоћ његових родитеља, осталих родитеља ученика из одељења, стручног тима школе, нижемо огрлицу, која ће верујем на крају овог школовања, бити једна од оних која нема цену!

Јасмина Копривица – учитељица И/4
ОШ “Краљ Александар Први”
Пожаревац

...Брак без деце, море суза, стрепњи и онда велика љубав. То се дешава само срећницима, мислим се. Занела сам се срећна, гајећи живот у себи са хиљаду веселих снова о будућности! Трудноћа лагана, какву само можеш да пожелиш. Све је у реду, а што не би било, њихова сам, што би ме лагали, разлога нема.... Дође време порођају, тешко је, компликује се, беба се рађа, њен живот виси о концу, као и мој.... Преживела сам чудом, магијом. Вољом Свевишњег. Поново стрепња..... за њега се не зна, одвојен је од мене, сам, у другом граду... Лишени смо те, за нас немогуће и неостварљиве, а за друге сасвим обичне ствари, да ставим своје дете први пут на груди и да један другоме осетимо срце у ритму најлепше музике. Прогноза је лоша, скоро да је нема, од данас до сутра... После месец дана сазнајем, моје дете је једно од оне деце, деце која ће се увек разликовати од других. Он је рођен ОСМОГ ДАНА! И као да му није довољно то што неће личити на своје родитеље, он ће имати и додатних проблема, насталих као последица порођајне трауме...траума.... траума у нашим животима.

Тада сам схватила да сам преживела управо да свом сину, том мајушном створењу које сам изнедрила будем ослонац а он мени сунце у мом мраку!

За мог сина пружам руку другим женама, истим као што сам ја и плетемо заједно свет који желимо својој деци.

Друга мама

Андреј Благојевић, дечак о 4,5 године кога зовемо Аки. Пре само годину дана када сам упознала Андреја, био је малени и крчки дечак. Био је миран, повучен као да се бојао и стидео нових лица. Сада је Аки нагло израстао, сазрео и постао весели галамџија. Посвећеност и пожртвованост маме уродила је плодом јер Андреј постепено показује све оно што је учиено са њим. Воли музику и увек у слободним тренуцима певуши дечије песми. Воли свет који га окружује и разуме да је комуникација моћ и остварење онога што жели па нас сваким даном изненађује својим напредовањем и у комуникацији и социјализацији. Он изражава речима оно што жели, говори о томе шта се догађа и највећи успех је што поставља питања. Прави радознали дечак који на сваки успех и похвалу одговара тапшањем, осмехом и радосном виком. Воли да иде у вртић и проводи време са брижним другарицама које му у свему помажу и охрабрују га. Пред нама је задатак да подхрањујемо његову радозналост, обогаћујемо речник, учимо свим стварима које чине његово окружење. Тиме га припремамо за што боље укључивање у друштво и школу која му следи за неколико година.

Александра Петровић - логопед

2014/2015 Мешовита група Зека

Андреј је дечак топлог погледа који просто плени и зрачи позитивношћу. Музика је та која га покреће, уз коју ужива и показује своје емоције.

Током периода адаптације, у групи је боравио са мајком. Показивао је велику привженост према њој и само на кратко се одвајао од ње. Смирен је када му је мајка у видокругу. У почетку је активности посматрао са стране, није се укључивао. Играо се углавном сам и са васпитачицама.

Моторика је слабо развијена, показује нестабилност при ходању. На подстицај васпитачице, укључивао се у физичке активности уз музику. Заинтересованост је показивао и за разгледање сликовница и звучних књига. Показивао би прстом предмете и животиње на сликама.

Није самосталан у извођењу културно-хигијенских навика. Прихватио је помоћ васпитачица у храћењу, није покушавао да сам држи прибор за јело. Због честих респираторних проблема, често је изостајао из вртића, тако да сеи знова враћао на период адаптације. Након посматрања и праћења детета, сарадњом и свакодневним разменама информација са мајком, направљен је план за пружање помоћи детету у приоритетним областима. Одређени су приоритети у пружању подршке: сазнајни развој, моторички развој, говор и комуникација, социоемоционални развој.

2015./ 2016. Мешовита група Зека

Како време пролази, Андреј се опушта и постаје све активнији. Сву децу прихвата и са задовољством им пружа руку када га позову у игру или шетњу. Показује задовољство у музичким и физичким активностима. Смеје се, пљеска рукама, маршира, иде у круг. Успешно је савладао кореографију за приредбу, колико му могућности дозвољавају. У односу на пређашње јавне наступе, сада је опуштенији и срећнији, нема суза, активан је. Радује се вежбама са стручним сарадником за физичко васпитање, успешно сарађује у вежбама за фину и крупну моторику. Показује сарадњу у раду са логопедом у вртићу. Изговара гласове док разгледа сликовницу. Труди се да понавља изговорене речи и најчешће понавља задњу реч у реченици коју је неко изговорио.

Уклопио се у ритам дана и прихвата свакодневну рутину. Сада самостално пере руке, узима убрус, баца у корпу. На почетку године је то одбијао и плакао. Покушава да користи кашику самостално, помало неспретно, успева да ухвати шољу и пије воду. У односу на предходни период, када је јео само пасирану храну, сада једе сецкану храну и на подстрек васпитачице је не задржава у устима. Воли да борави у групи. Када мам или бака дођу по њега, дешава се да се баца на под или плаче. Тако показује незадовољство.

Васпитачи ПУ “14. Октобар”
Мало Црниће

...Људи што је младост лепа...чаробна. Млади смо се срили, заволели, и беба је на путу.... Радујем се сваком дану и верујем онако како неискварена младост верује, све је у реду, родићете лепу бебу. Не бојим се ничега, млада сам, такве ствари се не дешавају оваквима као што сам ја. И ти исти којима сам веровала, оног дана када сам мислила да ћу рођењем своје кћери крунисати своју љубав, рекоше ми..."Она је рођена ОСМОГ ДАНА". Беба је заиста прелепа, али поново им верујем...Она има косе очи, она ће имати...

Нека је она мени тако лепа, насмејана и локнаста, а уз мене и самном, обојиће она овај свет. Верме пролази, та беба је сада девојчица од три године и заједном са својом млађом сестром, испунила је моје срце љубављу. Зрекла сам се и пружам руку истима као што сам ја!

Трећа мама

ЛЕНА СТЕВИЋ, двоипогодишња девојчица која је најмлађи члан Удружења кога сам упознала. Имала сам ту част да присуствујем њеном првиом одвајању и првим корацима. Лена је девојчица чији темперамент и снага Вас могу само одушевити. Она воли да се огледа, шминка, позира, шаље пољупце. Лена ће и ручицама да објашњава шта жели и само можете уживати гледајући тако малено биће које ће на све начине покушати да Вам објасни шта жели да оствари иако нема развијен разумљив говор којим ће то поткрепити и која иако тако мала, добро зна шта жели и стремиће томе. Она јако рано постаје све самосталнија и доброг разумевања. Има јаку жељу и снагу да све свакодневне активности обавља сама што јој помаже у напредовању. Лена има млађу секу која јој је и потпора и ривал који јој помаже да се што више и боље развија. Она иде и у вртић где је лепо адаптирана и где је већ стекла пријатеље. Пред њом предстоји велики рад и на развоју комуникације и социјализације. Уз рад и подршку родитеља и снагу и вољу коју носи у себи, можемо само очекивати напредке у свим аспектима развоја.

Александра Петровић - логопед

Девојчица Стевић Лена је рођена у Пожаревцу а у вртић “Бамби” уписана је 01.септембра 2015.у старију јаслену групу вртића, као инклузивно дете. При сазнању да у групу долази девојчица, рођена са Даун синдромом, мало смо имале страх... Како ће нас прихватити, како ће се навићи на другаре и они на њу, како ће прихватити намирења у јаслицама?

Првог дана вртића, Лену је довела мама Јелена. Видела сам мајушну, преслатку девојчицу, коврцаве косице и одушевила сам се. Била је у мамином наручју и својим крупним очицама посматрала ме је, а ја сам пружила руке да је преузmem. Лена ми је дала своје и од тада је јако везана за мене. Са мамом сам дуго разговарала о Ленином животу и неним потребама.

Деци у групи сам објаснила да је Лена њихова нова другарица, коју су сви прихватили и јако су брижни и пажљиви према њој. У почетку је Лена одбијала оброке али убрзо је прихватила и одлично се адаптирала. Још увек не прича па је због тога укључен логопед наше установе који ради са њом. Лену редовно стављамо на ношу али и даље носи пелену. Највише се радује и срећна је када чује дечије песмице и гледа цртани филм “Маша и меда”. Воли ширину, простор и редовно је прошетамо до друге деце из других група. Маза је, успављујемо је чешкањем по глави и љушкањем Обожавамо је, како ми васпитачи тако и сва деца у групи.

Васпитачице вртића “Бамби”
Зорица Вучковић и Вања Чупић

Мој Анђео... сећам се малене ножице коју сам додирнула и знала сам да ћу је волети више од свега на свету. Волели смо је као и прво дете и тако ће и остати.

Она је била здрава беба, пуна враголија, остављала нас је без речи својом сналажљивошћу кроз живот. Знали смо да неће моћи да научи баш све, само смо се трудили да сачувамо њен осмех који је тако заразан. И тако, из дана у дан, логопед, школа.... и ништа нам није тешко јер она је срећна. Данас је она девојчурак од 14 година, воли све као и остале девојчице њених година, да се шминка, пресвлачи, да прави фризуре себи и другима. Ма, права мала дама. Она је моја другарица за изласке, мој помоћник у кухињи, она је моја све.

Ако се неко пита је ли тешко, да, понекад и претешко јер ћу се увек питати, шта ће све пропустити у животу али само то. Ми смо биле, некако, прве у граду али ме то није оптерећивало, живеле смо живот пун изненађења. Данас ме познају по Милици а она је мој понос. Знам да сам урадила праву ствар, она је скуп најлепших особина свог оца и мене. Омиљено је унуче бабама и деди и воле је безрезервно. Она своју љубав не зна да маскира, она воли искрено, целом душом.

Моја суза, мој осмех, мој ОСМИ ДАН...то је моје дете, моја Милица.

Четврта мама

Милица Животић, девојчица од 14 година коју од милоште зову Мици. Њен загрљај је нешто најтоплије и најнежније што можете да осетите. Милица иде у школу коју воли и има учитељуцу коју обожава и која јој је подстрек у свему новом што упознаје и учи. Окружена је љубављу цео свој живот што се и осећа у топлини коју она пружа. Вољена и увек гледана једнаком и равноправном, учини ли су да Милица буде доста самостална и да са њом можете разговарати увек о свему што чини свакодневницу. Од малена се ради са њом и због тога пуно тога зна и сналази се добро у свим свакодневним активностима. Учење са њом, сада већ великом, је лако јер обогаћујемо речник и учимо да лепше изговарамо. Воли да има лепе фризури, да је лепо сређена и похваљена. Воли да се дружи и највећа награда, када је успешна и добра, је када посећује пријатеље. Она зна када је време за рад и тада даје све од себе. Спремна је да учи и сазна ново. Макар и мала похвала за њу је у тренутку све и дароваће Вас највећем осмехом и срцем прављеним од прстића. Она је прави показатељ какао се дете развија када је окружено љубављу, пажњом и када се стално са дететом ради од најранијег детињства. Сада Милица учи да чита и пише јер је све ближе време када ће требати да се одабере чиме ће се бавити и тако остати социјализована и користан члан заједнице.

Александра Петровић- логопед

Милицу см имала част да упознам са њених непуних осам година, када је пошла у први разред. Била је то једна сићушна, преслатка девојчица која се привила уз мајку уплашена од свега новог што јој се дешава. На моја питања упућена њој само би држала спуштено главу и ништа није одговарала. Када смо се боље упознале видеда сам да је она пре свега једна топла душа која воли да се мази. На почетку нашег дружења и школовања њена комуникација је била веома штура тј.на моја питања тешко и неразумљиво би одговрала са кратком речју која је представљала реченицу, а најчешће одговор је био “нећу”, као и одбијање да нешто ради. Моторика је била слабо развијена, налоге није извршавала, оловком је само шкрабала и нерадо је користила, боје није познавала, именовала је неразумљиво поједине животиње и предмете. Веома брзо је прихватила своје нове другаре као и они њу, брзо је постала омиљени члан групе јер су деца препознала њену топлину и доброћудност. Сви су је мазили, пазили и били блгонаклони према њој. Она је то узвраћала својом топлим душом. Полако је напредовала на свим пољима. Музику и плес обожава, и данас је памтимо као “фрајлу” са јавног наступа где је раме уз раме са својим другарима извела кореографију као и друге њене наступе. Сад са њом може да се води разговор где ће јасно да вам стави до знања шта воли или не, шта хоће, организоваће игру и другу децу. Воли и даље да плеше, има интеракцију са другом децом, воли веома да се дружи и да подели своје емоције са другима. Научила је слова, преписује, веома лепо боји, радо користи различите боје, радо прави разне ручне радове и радује се кад нешто лепо направи. Научила је много песмица да пева, а на часовима физичког обожава да се котрља, вежба, да прави “свећу”, “мост”, да се провлачи, скаче, постала је знатно вештија у свим областим. Најважније је што је задржала своју топлу неискварену душу, и емоцију коју дели са свима тако што ће загрлити, пољубити и мазити се, тако да просто ко да “пуни” енергијом људе око себе.

Дефектолог: Славица Ивковиц

Бити мајка три сина је благослов, али увек када помислиш, да све што је шибало остаје иза тебе, појави се нова оштрица да те убоде, да те рани. Као детету, оперисали су ми срце и оно сада куца за моју децу. Заболело ме је то исто срце оног тренутка када сам сазнала да је мој трећи син рођен ОСМОГ ДАНА... А онда је моја беба ставила главу на моје груди и излечила ту бол. Живот и даље шиба, а ја гордо газим те стазе, свесна да мојој деци требама јака, насмејана и храбра. У малој средини имати дете другаћије од других, није једноставно, али туђи погледи и туђа питања, не могу да ме обесхрабре, да укложим сву снагу и помогнем свом детету, другој деци и да њихова различитост не буде њихов жиг, него њихов знак, да помогнем другима да знају, да је за сваку рану лек, дечија љубав.

Пета мама

2014/2015. Мешовита група “Зека”

Андрија је весео, топлог погледа, шармира све око себе. Диван је, дружељубљив, осећајан и уме искрено да воли. Увек је спреман за “акцију”, активан је учесник свих активности.

Када је кренуо у вртић, прихватио је децу и васпитачице али је врло често долазио у конфликтне ситуације са другарима. Доста времена је проводио за столом, шарајући по папиру или столу и разгледао је сликовнице. Није био самосталан у културно хигијенским навикама. Није користио прибор за јело, већ је јео рукама. Показивао је стидљивост тако што је рукама покривао лице када би му се неко обратио. Посматрао је игре и активности, на кратко се укључивао у њих. Вербално се није изражавао, мало је разумео и извршавао кратке налоге, реаговао на своје име и имена својих другара. Помоћ му је била потребна при свлачењу и облачењу, прању и брисању руку.

Са мајком је успостављена сарадња, добијене су повратне информације које су од велике помоћи у циљу пружања помоћи и подршке детету у његовом осамостаљивању и напредовању.

2015./2016. Мешовита група “Зека”, Мало Црниће

Како време одмиче, Андрија напредује у развоју културно-хигијенских навика, сазнајном развоју, моторичком развоју и социјалном развоју. Комуникација је и даље невербална, говор је неразвијен, неразумљив, отежан. Ови аспекти развоја су одређени као приоритети у пружању подршке детету.

Сарађује са васпитачицама и децом, указује им поверење, самостално пере руке, узима убрус, самостално се храни и користи прибор. Учествоје у играма, правила игр поштује у мери у којој их разуме. Показује упорност у играма, понавља радњу док не успе и испољава задовољство због успеха. Од другара очекује да поштују правила игра а када није тако, долази у конфликтне ситуације са њима. Активан је и изузетно спретан у физичким активностима. Показује сигурност када трчи, вешт је на пењалици, љуљашци и тобогану. Воли отворен простор. Изговара мали број речи, отежано, комуникација је и даље невербална. Слободан је и опуштен на приредбама, врло брзо савладава кореографију, позитивно реагује на похвале.

Васпитачице ПУ “14 Октобар”
Мало Црниће

Андрија Радовановић, је дечак од 5 година. За мене је он прави мали борац. Дечак који се самостално и слободно развија. Он нема контнуирану стимулацију од стране стручних лица а успео је да развије мањи речник.Разуме једноставне налоге које често среће у свакодневници. Иде у вртић и воли да буде са децом. Андрија је најмлађи од троје деце а он је дете које се труди да и помаже старијој браћи и мами. Самостално се обува, олачи и једе и труди се да постигне и да помогне коме је потребно. Има јаку развијену емпатију. Када би ишао на контнуирано на третмане код дефектолога, развио би и комуникацију бољу која би му још више помогла у социјализацији и остварењу његових жеља. Скоро па је и сигурно да ће његова браћа имати помоћ и подршку Андрије кроз цео живот.

Александра Петровић - логопед

...Знала сам за своју болест али се нисам двоумила да постанем мајка. Радовала сам све мајчинству, гледала своју мајку како лебди надомном и чекала своје дете. Тек по рођењу схватила сам да моја златна девојчица није обична, она је необична исто као и ја, она је девојчица “рођена ОСМОГ ДАНА”. Самохрана сам мајка, јер храбри се боре, кукавице беже и своје рођене остављају на милост и немилост животу. Тако је урадио мој отац, па отац мог детета... Моја мајка није дала да клонем, дигла ме је поново и заједно са мном брине о мојој девојчици за коју чинимо и немогуће, боримо се са бирократијом и малограђанством и поносно корачамо уз друге људе са судбином сличном нашој у једном букету званом “ОСМИ ДАН”.

Шеста мама

Увек ћу се сећати тог дана и тог осећаја када сам обавештена да је у моју групу уписано инклузивно дете. На први поглед сам била затечена и збуњена а потом већ уплашена. Хоћу ли знати да се поставим према том детету? Са чиме се суочавам?

Када сам упознала Јовану, била сам изненађена видевши девијчицу дуге плаве косе и сићушне грађе. Колико год сам била уплашена од стране колегиница које су ми говориле о способностима и фиизичком изгледу деце са Даун синдромом, ипак сам била изненађена. Бојажљиво ме је гледала и првих дана се тешко одвајала од маме. Колегиница Јелена Шукљевић и ја, заједничким снагама смо се трудиле да јој олакшамо боравак у вртићу.

Као и сваки почетак, ни наш није био лак. Тако мала и сићушна девојчица а тако борбена и храбра и понекад јако непредвидљива. Упознавале смо се полако а и деца су почела да јој прилазе прилично опрезно “ Мала Јока”, како је и данас зовемо, деца су је баш тако и прихватила, као малу, која не може баш све сама да обави и како јој је њихова помоћ неопходна. Деца су се утркивала ко ће да јој помогне кад јој помоћ затреба, да јој помогну да једе, да опере руке или да оде до тоалета. Њихова радост и срећа би се видела на њиховим лицима када би јој помогли. Јована их је увек награђивала најлепшим осмехом и великимм загрљајем.

Јока је полако са нама расла. Упевали смо да се ослободимо пелена, научила је да самостално једе, користи прибор, обавља хигијенске потребе, и све оно што се од ње очекивало. Велику помоћ смо имали од Јованине мамае и баке, које су се увекрадо одазивале и без поговора и примедби сарађивале. Прва помоћ нам је била и логопед вртића, Слађана Белић, усмеравала нас је и давала инструкције, како да се на прави начин поставимо и помогнемо Јовани....

Јована је временом постајала све сигурнија, радо се

упуштала у игру са другом децом. Најрадије се играла великим коцкама, које је у почетку само паковала у кутију и поново их исвраћала, док је та игра сада доста другачија. Коцке ређа, прави кулу, и уме дуго и пажљиво да се игра. Оно што Јовану највише испуњава јесте музика, обожава песму, ритам и покрет. Оно што је мене ка о васпитача јако изненадило је то колико је музикална и колико има непогрешив осећај за ритам. Полако је са децом почела да усваја прве кораке кореографије и већ следећег тренутка се нашла на позорници, наступајући са својим другарима. За две ипо године, имали смо осам наступа.. Јована је укључена и у остале активности које вртић има.

Јована је једно срећно, драго, мило и увек насмејано дете, које код људи изазива само најлепше емоције. Сваки васпитач би био поносан да има такво дете у групи јер се сваки рад и труд са Јованом вишеструко врати и награди најлепшим осмехом. Могу себе да назовем најсрећнијом и најпоноснијом васпитачицом на свету.

Наташа Васић- васпитач “Бамби” вртића

.. И моје дете има дете ! Мајка сам детета са епилепсијом, бака унуке са Даун синдромом. Шта ми је задатак? Да помогном мом детету, да њеном детету буде добро. Седам у ауто и возим, немам времена да жалим себе, да жалим свој живот. Друг ћерка и унук су здрави, добро су, ето разлога да ми се појави осмех. Радујем се приредбама своје унуке и на целој сцени видим само њу, најлепша ми је, најслађа девојчица јер је моја! И не љутим се кад ме моје другарице из удружења ослове са БАБА ЗМАЈ !...

...Кажу да живот пише романе. Е па мој живот је један романсамо што ја не знам да га испишем. Трудила сам се да све буде онако како је ред, удадох се, родих дете а оно има проблем. Борим се лавовски да ми кћи преживи... и преживе али остадоше последице. Неће никада проходати ! Родим сина ал' не иде. Нисмо сувремени, у селу смо, остадосмо сами нас троје! Морам да их прехраним, радим у дому за особе ометене у развоју, боли ме моја мука а још више туђа. Боли не престаје, а ова плава два ока, као два бистра језера, прате ме, насмеју се кад ме виде, замуће кад одем. Решим, бићу хранитељица и узмем власницу та два плава окца да јој будем мајка, да јој будем оно што други нису хтели и бацили је животу у канџе јер није савршена, јер рођена је ОСМОГ ДАНА! Дуже она мене као кад сам пала, врати ме у живот, мојој деци постаде сестра.

Много пута сам се мислила кко је коме срећа, она мени или ја ној? Чујем удружују се жене, мајке деце која су као моја девојчица и придружим се њиховом колу јер хоћу да моје плаве очи сијају и кад мене не буде.

Хранитељица

Ја сам поносна мајка детета рођеног ОСМОГ ДАНА. Мој Душан је јединствен и специфичан. Он има 48 хромозома. Даун и дупли мушки хромозом. Снагу два детета и мозак детета од три године. Рођен је са катарактом на оба ока. До годину дана није ништа видео. Са тринаест месеци су му уграђена сочива. И даље је кратковид. Рекли су ми да се таква деца не рађају, можда један у милион.... Он се упркос свему родио. И хвала Богу на томе. Мада има нагле промене расположења, зна да буде велика маза и јако умиљат. Прихваћен је од својих другара у Дневном центру. Има подршку породице и браће Лазара и Немање. Он је моја велика беба и небих га мењала за сву здраву децу света. Воли дружење, песму и игру... Воли да се смеје као и сва друга деца. ВОЛИ ДА ВОЛИ И НЕ ЗНА ДА МРЗИ. Јер он је рођен Осмог Дана.

Седма мама

... Треће дете у нашој породици...рођен је ОСМОГ ДАНА. Били смо изнемађени, родила сам га у 37.години. Уз љубав породице коју је добијао, љубав сестара и оца, ја сам се трудила да му пружим најпотребније.

Он је сада дечкић од тринаест година. Мио је и драг, помало стидљив али увек насмејан.

Живот у селу нам није лак, па је и полазак у редовну, сеоску школу био трновит пут. Педрасуде деце, родитеља, сама различитост одлучиле су о преласку у специјално одељење у граду. Сад је много боље, уклапа се са другом децом, труди се и јако се радује екскурзијама. Ја као његов највећи ослонац у животу, трудим се највише што могу, да га редовно водим у школу и помогнем му око учења. Као вечити путници, у глави је увек навијен мој сат.

Обавезе су велике али ми дружење са женама из ОСМОГ ДАНА, мамама као што см ја, увек унесе воље да сутра започнем нови дан.

Седма мама

НЕМАЊА је дечак стар непуних 13 година.

У основну школу “ Свети Сава” у Пожаревцу је дошао из о.ш. “ Божидар Димитријевић Козица” из Брадарца. Након доласка у нашу школу, показивао је знаке површног рада. Касније је почео да се уклапа и укључује у рад. Труди се да сарађује и извршава дате налоге. Комуникација је и даље оскудна и то углавном чини гестикулацијом.

Дефектолог Гордана Митић

Пре тачно осам година, у својој двадесетој години, родила сам дечака. Тако сам желела да постанем мајка али ето, десило се то да моја беба има Даун синдром. То саопштење лекара срушило ми је цео свет. Када сам га угледала онако ситног и мајушног, помислила сам у себи, борићу се за тебе док сам жива. Сада Марко има осам година, одраста уз два млађа брата, иде у дневни боравак. Његово здравље је оно што га највише мучи а мене брине. Доста времена проводимо по болницама...контоле, терапије а дани пролазе...А ја се трудим да му сваки дан испуним срећом и осмехом јер када је он срећан и задовољан, и ја сам. Једина ми је жеља да мој Марко прохода, да потрчи, веће жеље од те немам а верујем и његова...

Осма мама

Марко има 8 година и онедавно користи услугу дневног боравка. Адаптирао се веома брзо на установу, раднике, кориснике. Емотивно је пријемчив, воли да се дружи са корисницима и одраслима. Воли да иде у шетњу и на излете. Како не хода, у оквиру дневног боравка користи услуге физиотерапеута и вежба ходање, стајање и активне вежбе на струњачи.

Зорица Ђорђевић-дип. Дефектолог
Центра за дневни боравак деце
и омладине ометене у развоју
Пожаревац

НЕБО ЈЕ НАША ГРАНИЦА

Моја ћерка има 29 година и Даун синдром. У тим годинама она је једно одрасло дете, неговано, радосно, добро, послушно, радознано, пуно љубави за све око себе, и зависно од подршке родитеља и околине. Сада ја то тако видим али није увек било тако.

Из донешене и контролисане трудноће, рођено је недоношче животно угрожено. Сутрадан по рођењу пребачена је у Завод за недоношчад- Београд где остаје два ипо месеца. По мом опуштању из болнице и једне недеље опоравка, ја јој се придружујем.. Приликом изласка из болнице, наговештена ми је сумња на Даун. О томе нисам много размишљала, све моје мисли и молитве биле су упућене за њено преживљавање. По мом пријему у Београд, сусрела сам се са језивом сликом- она у инкубатору, тешка 1,800 гр, полужива. Изузетно стучно особље радило је све што је било потребно да би она преживела. После две недеље почиње постепени опоравак који је био успорен. Одахнула сам, добро је најзад, иде на боље. Сагласна сам да се уради кариотип, због сумње на Даун, и дијагноза стиже- тризомија 21 пара хромозома, али има и нормалних ћелија- значи Даун мозаик. Суочена са предходним дешавањима и њеном борбом да преживи, нова дијагноза ми некако њије била ни важна. Докторка ме је тешила да је добро што нема урођену срчану ману јер се деца са Даун синдромом рађају са њом. Не лежи враж, после пар неђеља ухваћен је шум и дијагностикује се урођена срчана мана.

Ја размишљам-изборићемо се и са тим, само нека живи. У тој њеној и мојој борби за њено преживљавање и опоравак, ми смо се јако заволеле и шта је за нас био Даун синдром и урођена срчана мана када ми имамо једна другу и толико љубави.

После два и по месеца излазимо из болнице и почиње једна друга борба, борба за одржавање здравља, развијање

способности, одрастање, ово је други аспект овог стања, о њему можда други пут.

Зато мајкам деце, као што је моје, саветујем: Волите и чувајте своју децу, пратите своју интуицију не обраћајте пажњу на околину која ће сигурно дићи руке од вас. И знајте, има и добрих људи које ће провиђење послати на Ваш пут. Други људи имају своју децу: вундеркиде, лекаре, инжењере али и наркомане, алкохоличаре, деликвенте... а ја имам ћерку са Даун синдромом и захвална сам Богу што ми је дао јер сам много са њом научила и постала богатија за много шта.

Љубав безрезервно побеђује све, олакшава живот, чини да сазнате оно што многи неће сазнати за много живота.

Катарина има 29 година и код нас је дошла по завршетку основног образовања. Воли да чита и пише, да смишља саставе а понекад напише и песму. Дружељубива је, пева и плеше, воли музику, пријемчива је за новине. Учествоје на свим дешавањима у граду и установи. Воли да долази у Центар за дневни боравак где је ангажована у великом броју креативно стваралачких радионица. Воли да иде на вишедневне екскурзије које се организују у оквиру Центра а такође воли шетње и излете. Самостална је и воли да помогне другима у радним активностима.

Зорица Ђорђевић-дипл. дефектолог у
Центру за дневни боравак деце и омладине
ометене у развоју, Пожаревац

У животу има много успона и падова, а супруг и ја смо доживели и једно и друго. Сам пад, нам је много променио животе. Имамо једну прелепу девојчицу, која сада има 3године. Када је имала годину и шест месеци сазнали смо да ћемо поново постати мам и тата, а да ће моја девојчица добити бату или секу и сам осећај је био фантастичан. А онда је досао и тај дан, девети јул 2014. када се родила моја беба, мој децак. Нисам ни слутила какво ме изненађење чека. А онда се десио и тај моменат кад су ми рекли да,моја беба има Даун синдром. То сазнање ме је убило, имала сам осећај као да се цео свет срушио на мене, питала сам се како и због чека се то десило. Било ми је јако тешко да прихватим, размишљала сам како ћемо се изборити са тим с обзиром да нисмо знали ниста о томе. Добијали смо разне савете и мишљења од људи који имају исти проблем као и ми, а онда смо чули за Удружење “Осми дан” и одлучили да га посетимо.. Драго ми је сто сам упознала добре и драге људе. Дали су нам доста добрих савета, како се изборити са туђим причама. Имам девојчицу и дечака које волим највише на свету, а посебно њега, зато сто је јако умиљат, слadak и једна посебна беба. Сви га много волимо, а сека га воли највише. он поред ње много учи и да прича, а и да виче, она му је највећа подршка. Биће му најважнија у животу...учиће га свему,да црта и да пише. Зато смо поносни на нашу дечицу и волимо их највише на свету. И зато имам савет за све породице које имају исти проблем. Немојте да се стидите своје деце са Даун синдромом, зато сто су они једна умиљата и слатка бића и требамо бити поносни на њих. И зато кажем хвала “ Осмом дану”, што су нас прихватили и подржали када нам је било најтеже, јер мој дечак је најмлађи члан који је РОЂЕН ОСМОГ ДАНА.

Једанаеста мама

Кад родиш мушко дете на селу то много значи за породицу. Тако је и Стефан рођен као старије наше дете а касније је добио и сестру. Сазнање да је рођен са Даун синдромом нам је тешко пало и донело велике тешкоће у животу. Знали смо да нам неће нимало бити лако, да се у таквој средини изборимо за његово место под сунцем. Ја сам га кући чувала, неговала, муж је ишао на посао а када је дошло време за школу уписали смо га у специјално одељење у Пожаревцу где је завршио основну школу. У том периоду је успео да се оспособи за основне животне потребе, да једе сам, да се обуче и обује.

Сад иде у дневни боравак где се лепо уклопио и радује се сваком одласку. Стефан је у новембру напунио 18 година и замомчио се, као и сваки други дечак без дијагнозе, али нам је његово сазревање донело нове изазове. Нама је јасно да се за њега морамо борити цео живот. Истрајни смо у томе и свакако имамо наду да ће се нешто променити и да ће особе ометене у развоју имати безбедну будућност, јер питање је за све нас родитеље исто: Шта после нас?!

Дванаеста мама

Мајка сам два и маћеха једног детета. Значи имам их тројицу. У моменту када сам склопила други брак, у новој породици ме је сачекао дечак кога је биолошка мајка оставила на старање оцу, баби и деди. Не би то било тако чудно и страшно, па свашта се догађа, али тај дечак је имао само седам година и дијагнозу Даун синдром. Како то већ бива код особа са тим стањем, својом добротом, веселим духом и својим осмехом, очарао ме је и је сам га заволела, решана да му помогнем и да му живот учиним лакшим и лепшим.

Он сада има 27 година, значи две деценије мој Ивица и ја газимо живот, живот газе нас и тако у круг. Прошли смо заједно кроз основну школу, кроз седње школско образовање у Јагодини где је образован за пекара. У средњој школи за особе ометене у развоју, нико није ни знао да ја нисам његова биолошка мајка, јер сам се срчано борила да све тешкоће решимо, да га осамосталим и да га образујем у границама негових могућности. Он је диван момак, лепо васпитан са манирима културног човека а моје пријатељице кажу како би многа здраворазвојна деца требала да се угледају на његово лепо понашање. Шта мислите, колико сам онда поносна јер знам да све оно што сам уложила вреди, да се исплатило, да се резултати виде.

Моји синови га воле као брата, небројано пута сан мог Ивицу водила са собом а да своје синове нисам повела. Он се својом неисквареном љубављу и приврженошћу везао за мене, ја за њега, ја сам његова Циле а он мој Ивица. Има тихих момената, живот је то, помислим не могу више, одустаћу, одлазим али знам да он зависи од мене, па се гордо исправим, пустим понеку сузу и за 8 март добијем увек најлепшу честитку од мог малог, великог дечака. Колико пута ми је рекао:” Циле, ти ниси маћеха, ти си већа мајка од свих мајки” и ја се заиста осећам као његова мајка јер бдим над њим већ двадесет година. Укључена сам у рад Удружења

и знам да све те мајке не могу да издам. Зато идем са њима, саветујем их, причам им своја искуства. Кажу ми: ти ниси жена, ти се бре ЧОВЕК пре свега, Знам да осим мом детету, морам помоћи и другима и зато сам Вам укратко испричала ову нашу причу.

Маћеха

Јако млада сам се удала и родила прелепог и здравог дечака, који ме је чнио срећном. Ипак сам по сваку цену зелела да родим девојчицу и остварим своје снове као мајка. Након седам година и супер трудноће, лаког порођаја, родим најлепшу девојчицу на свету, са плавом косицом и розе теном... баш како се рађају здраве бебе. У свом најсрећнијем тренутку, добијам вест од лекара која изазива у мени очај, да не знам како даље и зашто баш мени. Али чуда постоје, мени се моја девојчица насмешила и показала да ме воли и жели да живи. Тако сам је заволела више од свега, хранила је својом љубављу. Кратко речено, волети своје дете је највећи фактор који покреће живот. Андреа има 19 година и јако је срећна.

Тринаеста мама

Моје име је Милена Јовановић, и колико још девојака мојих година носи исто име па можда и презиме али разлика је у томе што мене зову Гага иако ми то није име. То име ми је смислио старији брат јер је јако желео да дођем кући из болнице и да се играмо. И био је у праву, ја могу да изговорим Гага али Млилена не могу.

Милена је пето дете рођено у породици Јовановић и одрасла је са родитељима, сестрама и братом. У пролеће првог априла 1991., црноока девојчица је дошла на свет са лепом килажом, заплакавши на рођењу. Прву сумњу да нешто није у реду, изазвало је стално одлагање да видим своје дете. “Пето дете”, тако су је звали у дечијем боксу, а мени је нису доносили на подој. На инсистирање оца, пребацују је за Београд у тешком стању, и тада добијамо одговор на наша питања, шта није у реду. Милена је рођена са Даун синдромом.

Мала, буцкаста девојчица и најмлађи члан породице, постаје највољенија беба у кући. Сестре су је изводиле у шетњу са својим друштвом а брат је учио да се игра његовим играчкама. Као равноправан члан породице, поред жеља које смо јој испуњавали, Гага је имала и своје обавезе у породици, сходне њеном узрасту и могућностима. Породични скупови никад нису, и не пролазе без Милене јер је миљеница и шире породице, комшилука јер она више од свега воли дружења. Разуме потребе и жеље својих укућана и радо сарађује са њима. Милена је раније преподневне сате проводила у Центру за дневни боравак, али више не, јер нам је превоз проблем. Изостанак рада из дневног центра се види али се ми као породица трудимо, да разним активностима попунимо ту празнину и да никада не буде сама.

Четири детета и деветоро унучади, нису нас као родитеље научили ономе, што је Милена за 25 година. Анђео кога не смете крити и занемаривати, емотивна и осетљива крхка

бића, која траже да буду вољена и прихваћена. Са њом смо као породица много прошли и научили, једно другом били подршка тако да нам деца никада нису представљала терет. Свако од њих има своје потребе, жеље и могућности а ми као родитељи треба само да их ослушкујемо, волимо свим срцем, разумемо и будемо увек ту као ослонац и подршка. Анђео кога не смете и крити и занемаривати, емотивна и осетљива крхка бића, која траже да буду вољена и прихваћена.

Четрнаеста мама

Нисам писац и зато вам пишем као човек који има привилегију да ради оно што воли и чији дан је испуњен најчистијим емоцијама, дечијим

Ако Вам је дан тежак, пун стреса и лажних емоција, искрен савет је: Идите у Удружење ОСМИ ДАН. Тамо ћете упознати децу чистих емоција и тоглог загрљаја. Када воле, воле искрено. Без обзира на године, они остају чистих емоција и то је оно што их чини за мене посебним.

Последњих годину дана упознајем децу из Удружења који су активни чланови. За мене, упознавање сваког од њих је ново искуство. Сви су различити, као исви ми а опет исти у чистој души без обзира на године.

Већи број деце из Удружења ОСМИ ДАН је млађег узраста пред којима тек педстоји рад на развоју комуникације. Због треба радити што чешће радионице у којима би се деци помогло на развоју комуникације, како међусобне тако индивидуално колико је могуће, на телесној шеми и развоју грубе и fine моторике. Поред дивне шаховске радионице коју редовно имају, добро би било да дефектолози различитих профила (олигофренолози, соматопеди и логопеди) раде повремено радионице које би биле корисне и креативне за њих. Радионице би помогле деци да унапреде упознавање бољег и стварање мале заједнице, развијају се и тако олакшају и укључивање у ширу средину. Сви они који су добре воље, великог срца могу учествовати и дати допринос њиховом развоју и укључивању у друштво.

Александра Петровић - логопед

Када сам септембра 2015. године добио прилику да упознам децу и родитеље из Удружења “8-ми дан”, било ми је задовољство, част и велики изазов да им представим и предложим свој програм и пројекат, који за циљ има развијање логике, маште и креативности кроз учење шаховске игре. Овај програм је намењен деци са Л Даун синдромом и јединствен је на овим просторима, па и шире, јер се до сада нико није бавио применом шаха на развијање логике и интелигенције код деце са Даун синдромом. Ушао сам са пуно оптимизма и жеље да се приближим деци и да покушам да их кроз игру и дружење на шаховским радионицама, научим правилима шаха. Од самог старта, већ на првим часовима, деца су показала заинтересованост за шах а како је време одмицало, заједно смо расли и напредовали у изучавању ове древне игре, па могу да закључим да су деца из Удружења “8-ми дан”, не само оправдала моја очекивања, већ су их апсолутно надмашила. Вештине које они показују, никога више не остављају равнодушним и сви родитељи, пријатељи, чланови удружења, и ја, као њихов учитељ, не кријемо одушевљење и радост због напредка наше деце. Сада су моја очекивања још већа и верујем да ћемо у наредном периоду још више напредовати, јер наша деца могу много, ни сами не знамо где су постављене границе и да ли их уопште има.

Арсенијевић Иван, шаховски тренер
и члан Удружења “8-ми дан”

"Шаховска радионица"

Најмлађи члан Шаховске радионице

Оснивање шаховске радионице

Родитељи и деца из Удружењ "8-ми дан
1. Председник шаховског Савеза
Браничевског Округа, Војкан Петровић
2. Шаховски тренер Иван Арсенијевић

"Ускршња радионица" 2015.

Ускршња радионица, "8-ми дан" 2015.

"Ускршња радионица" 2015.

Ускршња радионица са васпитачима вртића "Љубица Вребалов"

ШАРЕНИМ ЧАРАПАМА ДО ЈЕДНАКОСТИ

Гура ово Удружење, дивних девојчица и дечака, другу годину свог постојања, управо и владајући се као двогодишње дете. Још посрће, није стабилно на својим ножицама али храбро и без бојазни, газећи своје прве године живота.

На календарски дан почетка пролећа, другу годину за редом, Удружење је весело обележило 21 март - Светски дан особа са Даун Синдромом. Људи широм света тада носе шарене или различите чарапе у знак подршке. Зато су и наше поворке тада биле шарене, због шарених чарапица и балона, поворке пуне деце, из вртића, школа, пријатеља Удружења, породица и пролазника. Свако од наших лица оросиле су сузе када смо беџеве са именом и логом удружења окачили на наше груди и кад су боје неба и сунца синиле на њима. Посматрачи и пролазници су нас поздрављали и говорили како њиховим телом пролази језа узбуђења, док су нас посматрали у поворци. Циљ нам је да се пробуди свест грађана о постојању особа са Даун синдромом, да се грађани подсети да те особе живе у нашем окружењу и да им пруже шансу за нормалан живот.

Незнање код људи ствара страх..... За шетаче који су видели децу и поворку шарених чарапа, треба рећи да су то наша деца, грађани овог града, којима поред љубави и истрајности њихових родитеља и чланова уже породице, свакако треба подршка шире заједнице, а то што су другачија физички и ментално не бити препрека да буду прихваћени баш такви какви јесу.

Бити различит није страшно али бити одбачен, за родитеље је болно а за децу сурово.... Деца “рођена осмог дана” искрено и безрезервно пружају руку свима.... узвратите им тако што ћете почети заиста да живите са њима а не поред њих.....

**“ ТВОЈЕ ЛИЦЕ НЕКОМ ДРУГАЧИЈЕ
АЛ’ ЉУБАВ УВЕК ИСТА НЕКА БУДЕ ЗА СВЕ,
ЈА ЗНАМ ДА ВОЛИМ ТЕ И НЕМА РАЗЛИКЕ
ТВОЈА ЈЕ ДУША ИСТА.... ИСТА ЗА СВЕ
И ЗАТО ВОЛИМ ТЕ И ЧУВАМ ТЕ.....”**

"Шетња у шереним чарапама" 21.03.2015.

"Шетња у шареним чарапама"
21.03.2016. Удружење "8-ми дан"

**21.03.2016. "Шетња у шареним чарапама"
чланови Удружења "8-ми дан" Пожаревац**

"Шетња у шареним чарапама 2016"

"Шетња у шареним чарапама"

“Шетња у шареним чарапама 2016”

Verovatno smo Vas i rastužili i nasmejali, izmamili po neku suzu ili bujicu? Izmamili osmeh, zagolicali maštu šta je sledeće, šta ćemo Vam pripremiti o našim anđelima, o njihovoj i našoj borbi sa teretom, koji nam je dao taj višak hromozoma, ali sigurno da sve ovo ne bi bilo pred vašim očima da nije naše Zorke, naše zore, u kojoj Vas budimo da mislite o nama, da smišljate kako da nas prigrlite i pomognete nam.

Zorkice naša, hvala ti što si nas tako toplo prihvatila u svoje srce i što se tako lavovski boriš za nas i uz nas.

Tvoja dečica

Хуманитарни концерт, "Чувари дечијег осмеха"

Креативна радионица у библиотеци "Србољуб Митић"
Мало Црниће

Библиотека "Србољуб Митић"

У посети библиотеци, Мало Црниће

Најмлађи чланови библиотеке

Овај едукативни приручник за родитеље, приручник за добре људе и широке душе, писан је срцима, сузама, уздасима. Писан је љубављу! Прочитали сте приче исте а тако различите. Уочили сте да је једино заједничко код наше деце име њиховог стања Л Даун и неизмерна стрепња и труд родитеља да им се помогне да се осамостале и да буду прихваћени без предрасуда. Све остало је различито, неко боље прича, неко се брже креће, нек лакше пише али се сви смеју исто! Топло, мило, радосно, сви грле истим срдачним загрљајем, дају и траже љубав. Свако има своју муку и највећа му је али се надам да сте из наших прича схватили, да није срамота да човек падне, него је срамота да не проба да се подигне.

Ми смо се подигли ради наше деце, “деце сунца”, управо као и сунцокрети, окрећемо главу ка топлем сјају тог истог сунца које греје све нас! СУНЦЕ ТЕБИ... СУНЦЕ МЕНИ...

Желимо, желимо много тога, желимо да Вам поручимо и то све у овом тренутку, у једном даху. Вама који имате децу као што су наша, да их волите безрезервно, да их стимулишете, подржавате, осамосталите и да уживате у њиховој топлој љубави. Вама који имате здраву децу а прочитате ово, да их научите да је живот лепо живети без оптерећења, са лакоћом, да је небитно клемпаво увце, икс ноге или дуг нос, наслеђени од ко зна којих предака. Да их научите да је благодет трчати, читати, рађати, све оно или бар део онога за шта ће наша деца бити ускраћена.

Ми у Удружење доводимо здраво развојну децу, браћу и сестре. Њима је усађена хуманост као врлина, љубав према ближњем а искорењене предрасуде о различитости. Регрутујемо војску добрих људи да нас наследе, помогну слабима и сјајем врлих људи блистају светом.

У граду се већ зна за ОСМИ ДАН, зна се за нашу децу јер они имају радионицу шаха, прву у Србији а и у свету, јер их је Светски Шаховски Савез препознао као нешто чудновато и интересантно. Они имају логопедске радионице са дивним логопедима и психолозима, педијатрима. Имају веселе, креативне радионице са хуманистима из вртића “Љубица Вребалов. Имају и гламурозне представе рођендана Удружења а то је 12. мај, дан када је рођен Пожаревачки “8-ми дан”.

Имају и обележавање Ускрса, када фарбају јаја, Нове године, када наши другари из Мото клуба, забрундају својим моторима и најаве долазак Деда Мраза. Имају свој диван кутак, свој простор који су Локална самоуправа и наши пријатељи из Градског већа, чланови управног и надзорног одбора, обезбедили за наше мезимце. И не само то, опремили су нас домаћински, кроз разне пројекте, оумугућивши нам наменска средства која смо ми, надам се, сврсисходно и креативно уложили. Ту су и наши драги пријатељи из ЦРЕАТИВЕ ГЕНИМИ Агенције- наша породица Петковић, ЈАЗЗАС-а, АЛП и ФАРМАКОМ лабораторије, радници ТЕКО Костолац, АНГЕРОНА, Агенције ФЛЕШ-а и нашег Гаге и Иване, УПП -Мало Црниће и наша звезда Даница, Локална самоуправа Мало Црниће, наше добре комшије, сарадници, људи које ми називамо Пријатељи Удружења!

Не замерите ако смо некога изоставили, узбуђени смо издавањем овог првог приручника али расту деца, расте Удружење, биће још пуно материјала за нова издања и за исправке.

Пријатељи удружења, људи великог срца

Наше Мице, логопедице

Екскурзија удружења

Добри другари

**Весела прослава Нове 2016. у просторијама
Удружења “8-ми дан”**

ХОМЕОПАТИЈА И ДЕЦА СА L Даун СИНДРОМОМ

Хомеопатија је холистичка метода лечења која помаже урођеној способности нашег организма са самоизлечење. Холистичко посматрање, како детета, тако и одрасле особе, заснива се на концепту да се поједини органи и органски системи не посматрају издвојено, већ у складу са целином тала и ума. Настала је пре више од два века и примењује принцип да се СЛИЧНО СЛИЧНИМ ЛЕЧИ. Хомеопатцки преглед се код деце састоји у посматрању деце, без обзира да ли отворено прилазе другима или су повучена, да ли су претерано или премало активни. Њихово понашање је најчешће несвесно па су и симптоми спонтани. Деца су од тренутка рођења индивидуе, имају јединствен темперамент. Личност представља комбинацију темперамента и животног искуства а хомеопатија разуме темперамент, урођене црте детета. Симптоми који се код детета јављу повезују се са целином његовог стања и постају путоказ за препоруку хомеопатског препарата, који је природног порекла, нема нежељене ефекте и не изазива зависност.

Код болести првог нивоа (кијавице, бронхитис, екцема...) што се најчешће јавља код деце са Даун синдромом, хомеопатија препоручује препарате који јачају имуни систем - Али код болести које се јављају на дубљем нивоу (код застоја у говору, развоју, имунолошким обољењима), хомеопатија је чак и ефикаснија. Лек се увек даје за личност а не за болест а лечење траје од шест месеци до две године. Уз то велика је подршка и начин на који је дете прихвћено у породичном кругу, усвајање дневних животних вештина и успешно уклапање у социјално окружење. Све ово упућује да је за децу већег сензибилитета, као код деце са Даун синдромом, препоручљиво користити овај метода лечења.

**“ СВАКО ДЕТЕ ИМА КРИЛА,
САМО МОРА ДА СЕ СЕТИ
ГДЕ МУ РАСТУ СКРИВЕНА
И ОДМАХ ЂЕ ДА ПОЛЕТИ.....”**

